

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego
Jan Grabiec

DOB.WPK.6605.4.2025
Warszawa, 18 listopada 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku!

W odpowiedzi na interpelację nr 13209 Pana Posła Piotra Glińskiego, proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie należy podkreślić, że na kwestie dotyczące działań Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW-CRSO) podejmowanych w zakresie kontroli beneficjentów konkursów przeprowadzonych w latach 2018-2024 zwracała uwagę Najwyższa Izba Kontroli, która w bardzo negatywny sposób wypowiadała się, co do ich ilości i jakości, w tym zaleciła wzmocnienie tego obszaru działania.

Przykładowo w wystąpieniu pokontrolnym po kontroli nr P/25/063 - Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 podkreślono: *„W NIW nie opracowano i nie wdrożono systemu kontroli beneficjentów Programu w zakresie działań finansowanych lub współfinansowanych ze środków Programu, zaś same postępowania kontrolne prowadzono w sposób nieefektywny, niezapewniający bieżącej i rzetelnej wiedzy o stanie realizacji dotowanych zadań.”*

Natomiast w wystąpieniu pokontrolnym po kontroli nr D/23/505 - Udzielanie, wykorzystanie i rozliczanie środków wsparcia finansowego z wybranych programów realizowanych przez Narodowy Instytut Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego stwierdzono: *„Choć NIW skutecznie rozdysponował niemal w całości środki przeznaczone na realizację konkursów w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 i Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, to zarówno procesy oceny wniosków, wyłaniania beneficjentów, udzielania dotacji, jak i monitorowania i kontroli realizowanych projektów oraz akceptowania rozliczeń projektów, dotknięte były licznymi i istotnymi nieprawidłowościami. Nieprawidłowości te wskazywały na istotne niedostatki organizacyjne i zarządcze, a w skrajnych przypadkach na działania w sytuacjach konfliktu interesów lub zagrożone czynnikami korupcjogennymi, co tącznie wskazało na model działania instytucji niedający racjonalnego zapewnienia, że sposób wydatkowania środków publicznych - których*

w latach 2018-2023 do NIW przekazano 1 047 157 tys. zł – odpowiadał wymogom finansów publicznych, tj. że dotacje były udzielane i wydatkowane prawidłowo i w sposób zapewniający wartość dodaną dla interesu publicznego, adekwatną do angażowanych środków publicznych (...)

Nadzór nad realizacją projektów i weryfikacja przekazywanych przez beneficjentów sprawozdań ograniczały się praktycznie wyłącznie do czynności formalnych i wykonywane były głównie na podstawie oświadczeń, przy niewielkim pozyskiwaniu i szczątkowej analizie materiałów źródłowych, ograniczonym zastosowaniu analizy ryzyka i marginalnej liczbie przeprowadzonych kontroli - dlatego też były w ocenie NIK iluzoryczne. W efekcie powyższego NIW nie posiadał realnej, popartej dokumentami, wiedzy co do tego, na co beneficjenci otrzymujący środki publiczne je wydawali i czy wydatki te dokonywane były w sposób celowy i oszczędny oraz z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów. (...)

Postępowania kontrolne (od momentu rozpoczęcia kontroli do dnia zatwierdzenia sprawozdania z kontroli) poddane badaniu były realizowane z naruszeniem terminów określonych w regulacjach wewnętrznych. Kontrole przeprowadzano w minimalnej ilości, tzn. 22 kontrole PROO, FIO i NOWEFIO w roku 2022, choć samych umów w ww. konkursach zawarto w 2021 r. aż 1 024."

W tych okolicznościach prowadzone działania kontrolne NIW-CRSO są działaniami, do realizacji których Instytut jest zobligowany.

Przechodząc do szczegółowych pytań Pana Posła wyjaśniam, co następuje.

1. Odnosząc się do **pytań od nr 1 do nr 5**, informuję, że Roczny Plan Kontroli na 2024 r., zatwierdzony 3 stycznia 2024 r. przez ówczesnego Dyrektora Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Wojciecha Kaczmarczyka, nie był nowelizowany w trakcie jego realizacji. Zawiera on wszystkie kontrole planowe przewidziane na 2024 r. i w trakcie jego realizacji nie włączono do niego żadnych dodatkowych zadań publicznych ani nie wykreślono żadnego z zaplanowanych zadań. Jednocześnie załączam Roczny Plan Kontroli na 2024 r. wraz z zestawieniem przeprowadzonych kontroli planowych i doraźnych.

2. Odnosząc się do **pytań nr od 6 do 8**, przekazuję Roczny Plan Kontroli na 2025 r., zatwierdzony 30 stycznia 2025 r. przez Dyrektora NIW – CRSO, zawierający w szczególności zestawienie wszystkich zadań publicznych (projektów), wytypowanych do kontroli planowych na miejscu w 2025 r. na podstawie przyjętej metodologii doboru próby. Dodatkowo, załączam zestawienie kontroli zrealizowanych w 2025 r. z zaznaczeniem czy kontrola odbywała się planowo czy w trybie doraźnym oraz zestawienie podmiotów, które w wyniku kontroli zostały wezwane w sprawozdaniu z kontroli do zwrotu dotacji, wraz z informacją o stwierdzonych uchybieniach.

3. Odnosząc się do **pytania nr 9**, informuję, że organizacjami, które dokonały zwrotu dotacji w odniesieniu do poniższych kontroli były:

- KRAJOWA RZEMIEŚLNICZA IZBA OPTYCZNA, zadanie publiczne pn. Rozwój i promocja kształcenia dualnego w rzemiośle w Krajowej Rzemieślniczej Izby Optycznej – kontrola planowa, kwota zwrotu 14 664,85 zł,
- Stowarzyszenie „Instytut Jana Zemełki”, zadanie publiczne pn. Konińskie Media Obywatelskie – kontrola planowa, kwota zwrotu 2 764,95 zł,
- Stowarzyszenie Projekt Błonie, zadanie publiczne pn. Zwiększenie potencjału Stowarzyszenia Projekt Błonie poprzez wsparcie instytucjonalne i misyjne – kontrola doraźna, kwota zwrotu 12 031,38 zł.

4. Odnosząc się do **pytania nr 10**, informuję, że w związku z ustaleniami kontroli, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w przypadku poniższych organizacji:

- Fundacja Rozwoju Centrum Macierz Polonii umowa nr 55/I/2020,
- Matecznik Pomocniczości i Dobroci umowa nr 125/FMP23/2022,
- Matecznik Pomocniczości i Dobroci umowa nr 11/FMP23/2022,
- Instytut im. Romana Rybarskiego umowa nr 13/PROO/3/2023,
- Fundacja Instytut im. Pawła Włodkowica umowa nr UL/32/2021,
- Fundacja Instytut im. Pawła Włodkowica umowa nr 71/FMP23/2022,
- Fundacja Instytut im. Pawła Włodkowica umowa nr 59/PROO/1a/2021,
- Fundacja Instytut Poznański umowa nr PROO/1a/2021,
- Stowarzyszenie Argentum umowa nr 10/PROO/3/2022,
- Fundacja Edukacja do wartości umowa nr 37/PROO/1a/2021,
- Fundacja Serce Warszawy umowa nr 6/PROO/3/2022.

5. Odnosząc się do **pytania nr 11**, przedstawiam poniższą listę organizacji dla których postępowanie administracyjne wszczęte w związku z ustaleniami kontroli zostało zakończone:

- Fundacja Rozwoju Centrum Macierz Polonii umowa nr 55/I/2020, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, tytuł wykonawczy przekazany do Naczelnika Urzędu Skarbowego, który prowadzi postępowanie egzekucyjne,
- Matecznik Pomocniczości i Dobroci umowa nr 125/FMP23/2022, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, Strona złożyła odwołanie, które jest rozpatrywane przez organ II instancji,
- Matecznik Pomocniczości i Dobroci umowa nr 11/FMP23/2022, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, Strona złożyła odwołanie, które jest rozpatrywane przez organ II instancji,
- Instytut im. Romana Rybarskiego umowa nr 13/PROO/3/2023, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, Strona złożyła odwołanie, które jest rozpatrywane przez organ II instancji,

- Fundacja Instytut im. Pawła Włodkowica umowa nr UL/32/2021, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, Strona złożyła odwołanie, które jest rozpatrywane przez organ II instancji;
- Fundacja Instytut im. Pawła Włodkowica umowa nr 71/FMP23/2022, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, Strona złożyła odwołanie, które jest rozpatrywane przez organ II instancji;
- Fundacja Instytut im. Pawła Włodkowica umowa nr 59/PROO/1a/2021, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu, Strona złożyła odwołanie, które jest rozpatrywane przez organ II instancji;
- Fundacja Instytut Poznański umowa nr PROO/1a/2021, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu nie jest prawomocna, Strona jest w terminie do złożenia odwołania;
- Fundacja Edukacja do wartości umowa nr 37/PROO/1a/2021, wydana decyzja zobowiązująca do zwrotu nie jest prawomocna, Strona jest w terminie do złożenia odwołania.

W świetle powyższych okoliczności prowadzone działania kontrolne NIW-CRSO stanowią ustawowo i statutowo przypisane Narodowemu Instytutowi zadania realizowane na podstawie i w granicach prawa.

Z wyrazami szacunku

z upoważnienia

Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

Adriana Porowska

Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów

Wiceprzewodnicząca Komitetu do spraw Pożytku Publicznego

/dokument podpisany elektronicznie/

Załączniki:

1. Roczny Plan Kontroli na 2024 r.
2. Zestawienie przeprowadzonych kontroli planowych i doraźnych przewidzianych na 2024 r.
3. Roczny Plan Kontroli na 2025 r.
4. Zestawienie kontroli zrealizowanych w 2025 r.
5. Zestawienie podmiotów, które w wyniku kontroli zostały wezwane w sprawozdaniu z kontroli do zwrotu nieprawidłowo wydatkowanej dotacji